

ОБРАЗОВАНИЕ В ОБЛАСТ РУСЕ ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2016/2017 ГОДИНА

Предучилищно образование

През учебната 2016/2017 година самостоятелните детски градини с директор в област Русе са 37, от които 27 са в градовете. В сравнение с предходната учебна година липсва динамика в броя им. Местата, които детските заведения предлагат, са общо 6 968, или с 2.6% по-малко от 2015/2016 учебна година (табл. 1). Близко 80% от разполагаемия капацитет се намира в детските градини в градовете на областта. В община Русе функционират 22 детски градини, които разполагат с 5 077 места. Обхванатите в тях деца са 4668, или 77.2% от общия брой.

1. Места и деца в детските градини на област Русе

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Места	8499	8597	8634	7380	7151	6968
Деца	6585	6877	6889	6768	6375	6049
Места на 100 деца	129	125	125	109	112	115

(Брой)

Броят на децата, настанени в детските заведения, е 6 049 и спрямо предходната учебна година намалява с 5.1%. Децата, обхванати в детските градини в градоветена областта са 5 057 или 83.6 % от общия брой. В сравнение с учебната 2015/2016 година техният дял намалява с 6.1%. Съотношението по пол е средно 89 момичета на 100 момчета, като в градовете е 90, а в селата – 83 момичета на 100 момчета.

Обхватът на децата в детските градини в област Русе, измерен чрез груповия нетен коефициент на записване¹, е 79.1%, което нарежда областта на четиринадесето място по равнище на показателя в страната. Нетният коефициент на записване средно за България е 79.4% и по области варира между 92.5 % за област Смолян и 65.8 % за област Сливен. Нетният коефициент на записване в област Русе понижава нивото си от предходната учебна година - 81.4%.

От всички деца, посещаващи детски заведения на територията на областта, най-голям е броят и относителният дял на момчетата и момчетата във възрастовата група на 6 годишните - 1 624, или 26.8% от общия брой. Малко над три четвърти от тях са обхванати в детски градини в община Русе - 1 254 деца.

През 2016 г. средният брой деца в една детска градина е 163, при 118 за страната. За градовете на областта този брой достига 187 деца, докато в селата е 99. В община Русе средният брой деца на една детска градина надвишава средния за областта и е 212 деца.

Педагогическият персонал, работещ в детските заведения, е 548 души, от които 515 са детски учители. Малко над 80% от персонала е ангажиран в градските детски градини (454). На един детски учител се падат средно 12 деца, като равнището на показателя в градовете е 12, а в селата - 11 деца. В общините на областта равнището на

¹ Груповият нетен коефициент на записване на децата в детските градини се изчислява в проценти като отношение на броя на децата в детските градини във възрастовата група 3 -6 години към броя на населението в същата възрастова съвкупност на съответното териториално ниво.

Отдел „Статистически изследвания - Русе“

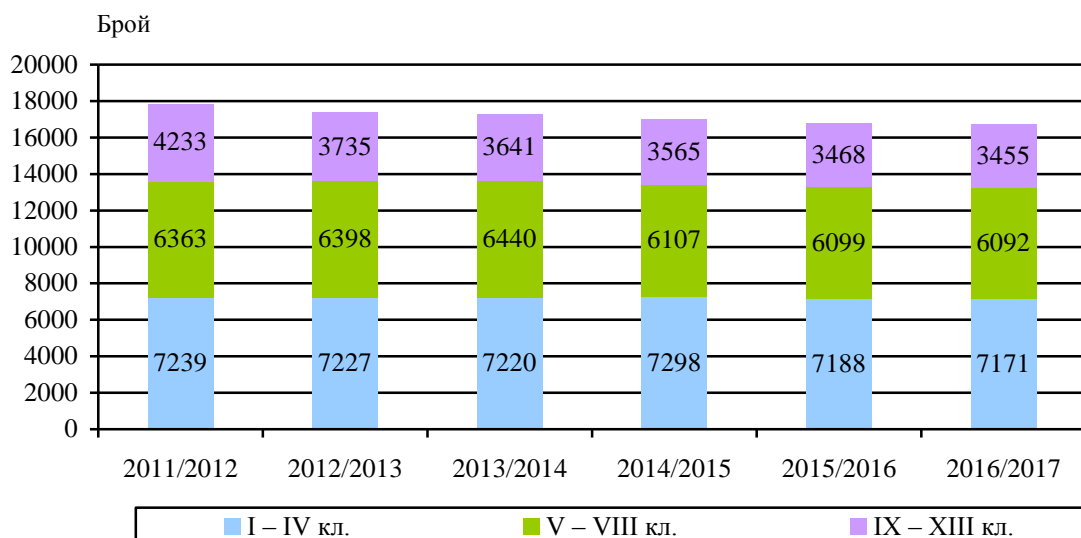
показателя се движи между 9 деца средно на един детски учител в община Ценово и 12 деца - в общините Ветово, Русе и Сливо поле. От общия брой на педагогическия персонал 458 лица притежават диплома за висше образование с образователно-квалификационна степен (ОКС) „магистър” или „бакалавър”. На възраст под 35 навършени години са 15.9% от всички лица, а почти всяко трето лице (29.7%) е на 55 и повече години.

Общо образование

В началото на учебната 2016/2017 година учебни занятия се водят в 55 общообразователни и 1 специално училище на територията на област Русе. С изменение в Закона за професионалното образование и обучение (ДВ, бр. 50/2010) от учебната 2011/2012 година спортното училище преминава от обучение по общообразователна към професионална програма.

През учебната 2016/2017 година броят на учениците във всички общообразователни училища (вкл. и специално) в област Русе е 16 718. Относителният дял на учениците в областта в общия брой за страната е 2.7%. В сравнение с предходната учебна година учащите в системата на общото образование намаляват с 0.2%. Разпределението на учащите в мрежата на общото образование в област Русе по класове показва, че в начален етап на основното образование (I - IV клас) са обхванати общо 7 171 ученици; в прогимназиален етап на основното образование (V - VIII клас) се учат 6 092 ученици, а тези в IX - XII клас са общо 3 455 (фиг. 1). При началната форма на обучение една паралелка включва средно 21 ученици, в прогимназиалния етап - 22, а при най-високата степен - също средно 22 учащи.

Фиг. 1. Учащи в общообразователните и специалните училища в област Русе по групи класове

Отдел „Статистически изследвания - Русе“

През учебната 2015/2016 година общообразователните училища (вкл. и специалните) в област Русе по различни причини са напуснали 452 ученици, от които 385 - от мрежата на началното и основното образование. Най-много са учениците, заминали в чужбина - 258, или 57.1% от общия брой на напусналите, следвани от напусналите по семейни причини - 23.9%.

Учителите (без директорите и помощник-директорите с преподавателска заетост) в сферата на общото образование в област Русе през учебната 2016/2017 година са 1 182. От тях с обучение и възпитание на децата в началния етап на основното образование са ангажирани 420 педагози, общо 426 преподаватели работят с учениците от V до VIII клас, а 336 образоват учащите в системата на средното образование.

През 2016 г. основно образование в общообразователните училища в област Русе са завършили 1 269 ученици, като спрямо предходната учебна година е регистрирано намаление с 1.1%. Диплома за завършено средно образование са получили 626 души, или с 11.7% по-малко от предходната година.

Професионално образование

Получаването на добра професионална квалификация разширява възможностите за адекватна бъдеща реализация на младите хора.

Професионалното образование и обучение през учебната 2016/2017 година в област Русе се осъществява в 14 професионални гимназии, 1 спортно училище, 1 училище по изкуствата и 1 професионален колеж с прием след завършено средно образование. Общият брой на учащите в тях е 4 934 и в сравнение с предходната учебна година се увеличава с 40 или с 0.8%. В сегмента на средното професионално образование преобладават момчетата, които са 58.5% от общия брой учащи.

Най-големи са броят и относителният дял на учениците, обучавани в програми за придобиване на трета степен на професионална квалификация - 3 745, или 75.9% от общия брой лица, обхванати в системата на средното професионално образование. В сравнение с предходната учебна година броят им намалява с 2.2%. Общо 1 032 младежи и девойки, или 20.9% се обучават в програми за придобиване на втора степен на професионална квалификация. В сравнение с предходната година техният брой нараства с 69, а дялът им се увеличава с 1.2 процентни пункта.

През учебната 2015/2016 година образователната система на професионалното образование са напуснали общо 169 ученици, всеки втори от които по семейни причини.

През 2016 г. диплома за завършено средно образование от училищата в системата на професионалното образование и обучение са получили 797 лица при 895 за предходната учебна година. Втора и трета степен професионална квалификация са придобили съответно 93 и 418 души.

Висше образование

Общият брой на студентите през учебната 2016/2017 година на територията на област Русе, включващ записаните в образователно-квалификационни степени

Отдел „Статистически изследвания - Русе“

„бакалавър” и „магистър”, е 7 673 и бележи спад от 9.0% спрямо предходната учебна година. Делът на студентите от общия брой за страната е 3.3%. Мъжете студенти в област Русе са 3 954, или 51.5% от общия брой, като в сравнение с предходната година броят им намалява с 459, а относителният им дял намалява с 0.7 процентни пункта. Българските граждани, обучаващи се в област Русе, са 7 514, или 97.9% от общия брой на студентите в областта. Чужденците са 159 и са представители на 13 държави. Близо половината или 50.3% са от съседна Турция, а делът на студентите от Молдова и Украйна е съответно 13.2 и 19.5% .

2. Преподаватели, студенти и завършили в област Русе по пол

(Брой)

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Преподаватели -						
общо	601	607	545	592	513	485
Мъже	355	362	312	368	291	265
Жени	246	245	233	224	222	220
Студенти - общо	9089	10297	9819	9498	8456	7673
Мъже	5437	5490	5154	4895	4413	3954
Жени	3652	4807	4665	4603	4043	3719
Завършили - общо	1713	2290	2513	2304	2128	1944
Мъже	1022	1239	1281	1154	1043	948
Жени	691	1051	1232	1150	1085	996

Забележка: Завършилите се отнасят съответно за 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 и 2016 г.

През учебната 2016/2017 година 75.6% от студентите се обучават за получаване на образователно-квалификационна степен „бакалавър”.

Сред всички студенти най-многобройна е групата на записалите се в специалности от тясна област на образованието „Технически науки и технически професии” - 2 353, или 30.7% от общия брой. Общо 1 417 са студентите, които се обучават по специалности в област „Стопански науки и администрация”, като в сравнение с предходната година броят им намалява със 16.9%. На трето място по численост са обучаващите се по специалността „Право”, редовна и задочна форма на обучение - 822, от които жените са 58.3%.

За учебната 2016/2017 година са приети 1 562 нови студенти за обучение в бакалавърски програми, 548 студенти са новозаписани в магистърски програми след придобита ОКС „бакалавър” или „професионален бакалавър”, а 133 са новоприетите в магистърски програми след завършено средно образование, като от последните всички се обучават по специалност „Право”. През учебната 2016/2017 година започват обучението си и 32 чуждестранни студенти общо за всички образователно-квалификационни степени.

Най-голям е броят на новоприетите в специалности от област „Технически науки и технически професии”, които съставляват 32.4% от новоприетите във всички ОКС.

През 2016 г. диплома за висше образование са получили общо 2 002, от които 984 мъже и 1 018 жени. Най-голям е броят на успешно завършилите специалности от област

Отдел „Статистически изследвания - Русе“

„Технически науки и технически професии” - приблизително всяко трето дипломирано лице през годината.

През учебната 2016/2017 година студентите са обучавани от 485 преподаватели, от които жените са 220. На основен трудов договор работят 411 души, или 84.7% от общия брой.

Образователна и научна степен „доктор”

Към 31.12.2016 г. в област Русе се обучават 152 докторанти, от които 67 или 44.1% са жени. В сравнение с предходната учебна година броят на докторантите намалява с 10.1%. В докторски програми се обучават и 4 чуждестранни граждани. Почти всеки втори докторант (50.7%) се подготвя по специалности от област „Технически науки и технически професии”.

Новозачислените през 2016 г. са 49, от които 23 мъже и 26 жени. В сравнение с предходната учебна година броят на новоприетите докторанти се увеличава с 4.3%. Делът на новозачислените в образователна област „Технически науки и технически професии” е най-висок - 51.0% от общия брой новоприети.

През 2016 г. образователна и научна степен „доктор” са придобили общо 41 лица - 21 мъже и 20 жени. В сравнение с предходната година броят на дипломираните намалява с 24.1%. И тук най-висок остава относителният дял на успешно дипломираните в област „Технически науки и технически професии” - 29.3% от общия брой.

Методологични бележки

Статистиката на образованието е изградена на базата на Регламент № 452 от 2008 г. на Европейския парламент и на Съвета относно изготвянето и развитието на статистиката на образованието и ученето през целия живот, действащата нормативна уредба на България в областта на образованието, Международната стандартна класификация на образованието (МСКО) - ревизия 2011 г. (ISCED - 2011) и съпътстващите я методически ръководства.

Националният статистически институт провежда ежегодни изчерпателни изследвания, характеризиращи дейността на образователните институции.

Образователни институции са тези, които директно провеждат обучение по образователни програми с учащи в организирани класове (групи) на място или чрез дистанционна форма на обучение. Провежданите в тях програми водят до придобиване на степен на образование и/или степен на професионална квалификация.

Самообучаващите се лица и фирмите, провеждащи курсове за квалификация, езиково обучение и др., не попадат в обхвата на дефиницията на учебните образователни институции.

Чрез своите изследвания НСИ се стреми да установи броя на учащите в системата на образованието към определена дата на наблюдение. На тази основа се изчислява международно възприетият показател „степен на участие на населението в образователната система“ като относителен дял на записаните ученици от определена

Отдел „Статистически изследвания - Русе“

възрастова група към броя на постоянното население на страната от същата възрастова група.

Повече информация и данни за статистиката на образованието могат да бъдат намерени на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Образование и учене през целия живот“, както и в Информационна система „Инфостат“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=42).